

JAK JSEM FOTIL PIEMONT

Mezi knížkami, které jsem v mládí obdivoval a ctíl, zaujímala významné místo Plickova Praha ve fotografii. Pak jsem se někde dočetl, že pan profesor dostal nabídku fotografovat ve Skandinávii, aby podobně jako o Praze vytvořil monografii o nějakém švédském městě, snad to byl Göteborg. Ale odmítl to! Pro mne věc zcela nepochopitelná, mít možnost fotografovat v cizině, dokonce kapitalistické, a to ještě za honorář! O něčem tak úžasném jsem se ani neodvažoval snít... Ale život, respektive náhoda, občas přináší věci zcela neuvěřitelné. Muzeo Nazionale della Montagna v italském Turíně mi nabídlo v roce 1997, abych se zúčastnil akce spojené s velkou výstavou – „Čtyři zahraniční fotografové v turinských údolích“. Američan, Kanadčan, Japonec a já jsme dostali určené oblasti v alpském podhůří a ty jsme měli nafotografovat. Mohli jsme si vybrat roční období, já zvolil jaro, přidělili mi místního znalce jako průvodce, a ten se o mne vzorně staral, nosil mi dokonce i batoh s fotovýbavou.

Byly to krásné dny. Putovali jsme údolími kolem rozkvetlých voňavých horských luk, podél divokých bystřin, místy překlenutých prastarými mosty, až k hranicím sněhu. Míjeli jsme políčka ohrazená kameny, kamenné salaše, které měly střechu z velkých břidlicových plátů. Krajina mi připomínala himálajské podhůří. Kamenné domy, celé vesničky z kamene, kamenné ploty, kapličky. Je pozoruhodné, jak se v různých částech světa ve stejných podmínkách ty stavby navzájem podobají. V botanice se tomu říká konvergence. Rostliny se také dokáží přizpůsobit svému prostředí natolik, že se sobě podobají, ačkoliv jde o zcela rozdílné druhy a na různých kontinentech.

V něčem se však ty italské horské vesničky od těch nepálských lišily. Byly totiž opuštěné. Jejich obyvatelé odešli za snadnější obživou do údolí. (Turín je vysoce průmyslový, sídlí zde například automobilka Fiat.) Byl to zvláštní pocit, procházet se uličkami zarůstajícími plevelem, které již oživují jen sošky svatých, či oprýskané náboženské fresky. Ještě smutněji působí klášter San Besso, přilepený vysoko v horách ke skále jako vlaštovčí hnízdo. Samozřejmě také opuštěný (obrázek na následující straně). Veseleji bylo dole v údolích. Tam mě

nejvíce zaujala zajímavá architektura vinic. Réva se tu pěstuje na pergolách podpíraných sloupy, ve výšce asi 2 metry nad zemí. Zajímalo mne tady ovšem všechno. Nejen způsob pěstování, ale i jeho výsledky. A jak jsem si měl možnost ověřit, jsou velmi pozoruhodné... (obrázky na straně 94–95).

Ačkoliv většinou v cizině fotografuji bronikou, tady jsem zvolil linhofku. Součástí zadání byla totiž i architektura a u té je důležité vyrovnat perspektivní sbíhání linií, aby se „nekácela“. Má linhofka je vlastně jednoduchý kardan, který umožňuje posuvem objektivu svislice vyrovnávat. Měl jsem zhotovit 50 černobílých fotografií formátu 40 × 50 cm. Fotil jsem na špičkové filmy Ilford FP 4 a vyvolával je v originální vývojce ID 11, jen ustalovač jsem použil obyčejný, který tehdy byl běžně na trhu. Ale byl to rychloustalovač, se kterým jsem neměl velké zkušenosti a málem jsem na to doplatil! Ustalovač nepůsobil rovnoměrně, místy na obloze způsoboval takové slabé, ale znatelné tmavé plochy, které jsem pak na zvětšeninách jen velmi obtížně retušoval.

V Turíně jsem vystavoval již podruhé, ale teprve nyní jsem se dozvěděl proč. Před časem pan ředitel muzea Aldo Audisio navštívil festival horolezeckých filmů v Teplicích nad Metují. Seděl tam v hospodě a povalovala se tam jedna brožura. Z dlouhé chvíle v ní začal listovat a zaujaly ho v ní fotografie hor. Byl to katalog z mé výstavy „Z Krkonoš až na konec světa“, kterou jsem měl v roce 1988 ve Vrchlabí. Bůhví, jak se katalog do té teplické restaurace dostal, nicméně díky této až neuvěřitelné náhodě jsem měl v roce 1989 v Muzeu hor v Turíně velkou autorskou výstavu s pěkným katalogem, byl jsem pozván na vernisáž a všechny fotografie ode mne odkoupili do svých sbírek. Za 8 let si na mne vzpomněli znovu a pozvali mě fotit ta údolí. A opět následovala velká výstava s katalogem, kde byly všechny vystavované fotografie otištěny, zase ode mne všechny snímky odkoupili. Jeden z mých největších fotografických úspěchů, a vděčím za něj takové banální náhodě... Kdyby si pan ředitel tenkrát sedl k jinému stolu, nebo navštívil jinou restauraci, kdyby se tam nenudil... Kdyby se mu nepodařilo kontaktovat mě – bylo to za totality dosti obtížné...

◀ Most Gaido, údolí Chiusella

Klášter San Besso ▶▶

Osada Boschietto ▶▶▶

